

Gemeente : Oldambt
Plangebied : Scheemda - Eextahaven, Haven Noord- en Zuidzijde
Fase : concept
Betreft : beoordeling bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid
Opsteller : Mark-Olaf Sorkale
Datum : 23-04-2018
Zaaknummer : Z/18/022360

In het kader van externe veiligheid heeft Veiligheidsregio Groningen de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beoordeeld voor het plangebied 'Scheemda - Eextahaven, Haven Noord- en Zuidzijde'. De aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid zijn op basis van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) relevant voor de ruimtelijke afweging (verantwoording groepsrisico). De door de veiligheidsregio geformuleerde bevindingen en adviezen staan hieronder.

Bestrijdbaarheid

Bij bestrijdbaarheid gaat het om de mogelijkheden tot voorbereiding van de bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat de hulpverleningsdiensten niet worden belemmerd in de uitvoering van hun taken.

Om de bestrijdbaarheid goed te kunnen beoordelen is eerst gekeken naar de bereikbaarheid. Daarnaast is in relatie tot de voorgenomen ontwikkeling een beoordeling gedaan op de aanwezigheid en beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen. Om te bepalen of voldoende bluswater beschikbaar is, zijn zowel de aanwezigheid van primaire (brandkranen) als secundaire (open water) bluswatervoorzieningen beoordeeld. De handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen B&B' (Veiligheidsregio Groningen, juli 2013) geldt als uitgangspunt voor de beoordeling van de bereikbaarheid en bluswatervoorziening.

Bereikbaarheid van het plangebied

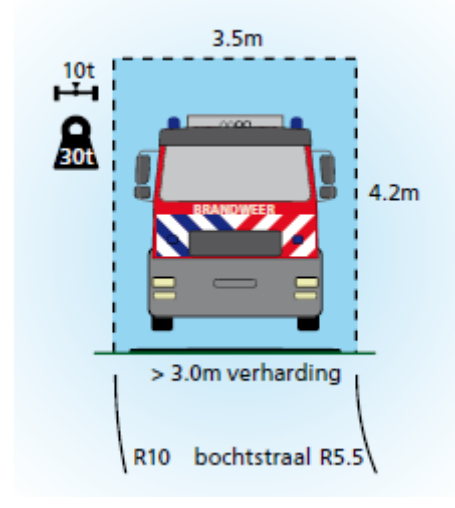
- Het plangebied als geheel is voldoende snel en via meerdere onafhankelijke routes bereikbaar voor de hulpdiensten.
- De afzonderlijke deelgebieden zijn eveneens voldoende snel en in voldoende mate tweezijdig bereikbaar.
- Binnen het noordelijke deel van het plangebied is sprake van één doodlopende weg (Haven NZ). De bedrijven aan deze weg, waaronder het risicobedrijf Henkel, zijn hierdoor slechts eenzijdig bereikbaar. Dit vormt een aandachtspunt, vanwege de brede uitvoering van de weg Haven NZ wordt deze situatie echter niet als problematisch beschouwd.
- Het bestemmingsplan maakt de vestiging van nieuwe bedrijven en bedrijfswoningen mogelijk. Het is belangrijk dat alle nieuwe percelen via twee verschillende (onafhankelijke) routes bereikbaar worden gemaakt.
- In het plangebied bevinden zich twee deelgebieden met de bestemming 'Agrarisch Cultuurgrond'. Binnen deze gebieden ontbreken op dit moment wegen. Dit vormt op dit moment geen probleem. Indien deze gebieden op in de toekomst ook bestemd worden tot bedrijfsterrein, moeten wegen worden aangelegd, die geschikt zijn voor hulpvoertuigen.

Niet elke weg kan worden gebruikt door hulpverleningsvoertuigen. Brandweervoertuigen kennen specifieke afmetingen, waardoor wegen aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Voor de volledigheid staan de voorwaarden hieronder kort samengevat.

Specifieke kenmerken brandweervoertuigen

- De minimale beschikbare rijstrookbreedte moet minimaal voor 3,25 meter verhard zijn.
- De doorgangshoogte moet minimaal 4,2 meter zijn.
- Er moet rekening gehouden worden met de draaicirkel: een bochtstraal moet berijdbaar zijn voor de brandweervoertuigen. Binnenbochtstraal hoogwerker: 5,5 meter, buitenbochtstraal 10 meter.
- Daarnaast is er ook een maximum aan de belasting van een weg. Enige verharding is al snel berijdbaar maar geeft veel problemen in het beheer als hier frequent een brandweervoertuig overheen rijdt. Als richtlijn voor verharding geldt een asbelasting van 10 ton en een totaal gewicht van 30 ton. Dit valt samen met verkeersklasse 30. Als hier niet aan voldaan wordt, zal het beheer toenemen.

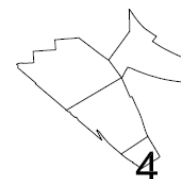
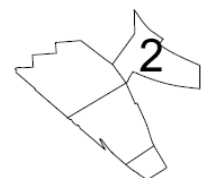
Bereikbaarheid van de risicobronnen

De meeste risicobronnen zijn voldoende snel en tweezijdig bereikbaar. Hiervan uitgezonderd is de risicovolle inrichting Henkel. Henkel ligt aan een doodlopende weg, Haven NZ. Verbetering van de bereikbaarheid wordt op dit moment niet noodzakelijk geacht, gezien de breedte van de weg.

Samenvattend is de bereikbaarheid van het plangebied grotendeels voldoende. Binnen het noordelijke deel is sprake van een doodlopende weg, verbetering van de bereikbaarheid is op dit moment niet noodzakelijk. De veiligheidsregio adviseert om in het kader van de realisatie van nieuwe bedrijven en bedrijfswoningen te zorgen voor een goede, tweezijdige bereikbaarheid. Dit in afstemming met de veiligheidsregio, Cluster Oldambt.

Bluswatervoorzieningen plangebied

- In het grootste gedeelte van het plangebied zijn primaire bluswatervoorzieningen (brandkranen) aanwezig.
- In het noordoostelijke deel van het plangebied (deelgebied 2) ontbreken primaire bluswatervoorzieningen. Alleen ter hoogte van het 'Hof van Brussel' bevindt zich één brandkraan. Dit deel van het plangebied kent voornamelijk de bestemmingen 'agrarisch', 'bos', 'water' en 'verkeer'. Bebouwing ontbreekt hier. Daarom wordt bijplaatsen van brandkranen niet nodig geacht.
- In het zuidelijke deel van het plangebied (deelgebied 4) zijn eveneens geen brandkranen. Rondom het plangebied bevindt zich wel een aantal brandkranen. Een deel van het gebied kent op dit moment de bestemming 'agrarisch' en ligt braak. Indien hier in de toekomst bedrijven worden gerealiseerd, moeten ook brandkranen worden geplaatst.

- Bij bedrijven waar de bluswatervoorziening een probleem zou kunnen zijn (Haven NZ), zijn aanvullende oplossingen gerealiseerd, zoals vulpunten (voor de brandweer), opstelplaatsen, bluswaterriool en droge blusleidingen.
- Zowel in als nabij het plangebied is open water aanwezig (Winschoterdiep, Oude Winschoterdiep). Dit kan op een aantal plaatsen worden gebruikt worden als secundaire bluswatervoorziening. Hierdoor kunnen de hulpdiensten beschikken over grote hoeveelheden bluswater voor zowel kleine als grote incidenten.

Bluswatervoorzieningen risicobronnen

- Ter hoogte van het bedrijf Henkel zijn bluswatervoorzieningen aanwezig. Nabij de overige risicobronnen ontbreken bluswatervoorzieningen. Dit betekent dat hier voor het bestrijden van grote incidenten groot watertransport benodigd is. Hiervoor geldt een opkomst- en opbouwtijd van minimaal een half uur. Hierdoor is een calamiteit met gevaarlijke stoffen mogelijk niet snel en effectief te beheersen. Dit leidt tot een verhoogde kans op slachtoffers.
- In het plangebied bevindt zich een hogedruk aardgastransportleiding van Gasunie. Hier zijn geen bluswatervoorzieningen aanwezig. Deze zijn ook niet noodzakelijk. Voor incidenten met een aardgastransportleiding geldt dat een gasbrand niet geblust mag worden in verband met explosiegevaar. De brandweer zal zich voornamelijk richten op het bestrijden van secundaire branden en het assisteren bij het ontruimen van de gevarezone.

Over het algemeen geeft het aspect bluswatervoorzieningen geen aanleiding tot het treffen van maatregelen. De veiligheidsregio adviseert om bij grootschalige nieuwbouw van bedrijven of bedrijfswoningen na te gaan of de bluswatersituatie nog voldoet. Eventueel moeten in het kader van nieuwbouw brandkranen worden bijgeplaatst. Dit in afstemming met de veiligheidsregio, cluster Oldambt. Het Bouwbesluit 2012 (artikel 6.30) en de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen'¹ gelden hierbij als uitgangspunt.

Zelfredzaamheid

Bij zelfredzaamheid gaat het om de mogelijkheden voor personen om zichzelf in veiligheid te brengen. Belangrijk aspect hierbij is, dat zij kunnen vluchten of schuilen zonder daadwerkelijke hulp van de hulpverleningsdiensten. Om de zelfredzaamheid van de aanwezige personen te beoordelen, is gekeken naar het zelfredzaam vermogen. Daarnaast is een beoordeling gedaan van de mogelijkheden tot vluchten of schuilen en de alarmeringsmogelijkheden.

Zelfredzaam vermogen

In het plangebied bevindt zich één object met de bestemming 'begeleid wonen' (Stationsstraat 89). Hier kan sprake zijn van langdurig verblijf van (groepen) verminderd zelfredzame personen. Volgens de planregels worden in de toekomst geen objecten toegestaan die bestemd zijn voor langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen. Het plan voorziet wel in de realisatie van kavels ten behoeve van 'bedrijfswoningen'. Hierbij dient via uitsluiting in de planregels te worden voorkomen dat gevoelige bestemmingen worden gerealiseerd waardoor groepen verminderd zelfredzame personen op het bedrijfsterrein verblijven. De huidige en toekomstige gebruikers van het plangebied vormen over het algemeen een gemiddelde bevolkingsgroep uit de samenleving, die als zelfredzaam wordt beschouwd.

¹ Handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen', Regionale brandweer Groningen, juli 2013.

De veiligheidsregio adviseert om gevoelige functies (zoals kinderdagverblijf) voor de 'bedrijfswoningen' uit te sluiten in de planregels. Verder ziet de veiligheidsregio op het aspect zelfredzaam vermogen geen aanleiding tot het treffen van maatregelen.

Mogelijkheden tot vluchten of schuilen

De mogelijkheden tot zelfredzaamheid worden bepaald door het type van incident. Bij een incident met toxische stoffen kan schuilen de beste optie zijn. Om goed te schuilen dient, indien aanwezig, de automatische ventilatie uitgezet te worden. Verder moeten deuren en ramen gesloten worden. Het plangebied biedt voldoende mogelijkheden om te schuilen.

Bij een (interne) brand of een explosie moet een grote groep mensen vluchten. Het plangebied biedt voldoende vluchtmogelijkheden in alle richtingen, die loodrecht van de risicobronnen wegleiden. Ter plaatse van de risicobron in het plangebied, Henkel, gelden interne procedures voor in geval van een incident. Het naburige perceel, Hoza, kent een enigszins geïsoleerde ligging. Bij een incident ter hoogte van Henkel kan schuilen hier de beste optie zijn. Het bedrijfsterrein van Hoza biedt hiertoe voldoende mogelijkheden.

Samenvattend biedt het plangebied voldoende mogelijkheden om te vluchten of te schuilen.

De veiligheidsregio ziet op het aspect zelfredzaamheid geen aanleiding tot het treffen van maatregelen.

Alarmeringsmogelijkheden

Het plangebied ligt buiten het sirenebereik van het bestaande Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS). De dichtstbijzijnde WAS-palen bevinden zich op een afstand van meer dan 700 (WAS-paal 23-607) respectievelijk 1.000 meter (WAS-paal 23-605) vanaf de rand van het plangebied.

Alarmering van de personen in het plangebied moet daarom op een andere manier plaatsvinden bij een ramp. Eind 2012 is NL-Alert geïntroduceerd. Met NL-Alert kan de overheid mensen in een rampgebied en in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie met een tekstbericht informeren via de eigen mobiele telefoon. Daarnaast wordt bij grote rampen alarm geslagen via onder meer calamiteitenzenders, geluidswagens en sociale media. Hierdoor is een snelle alarmering in het plangebied mogelijk.

Veiligheidsregio Groningen adviseert om de gebruikers van het plangebied bij een ramp te alarmeren via NL-Alert, calamiteitenzenders, geluidswagens, social media enz.

Advies Veiligheidsregio Groningen

Veiligheidsregio Groningen heeft de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid met betrekking tot het plangebied 'Scheemda - Eextahaven, Haven Noord- en Zuidzijde' beoordeeld.

Ten aanzien van het aspect bestrijdbaarheid adviseert Veiligheidsregio Groningen:

- *om bij grootschalige nieuwbouw van bedrijven of bedrijfswoningen na te gaan of de bereikbaarheid en de bluswatersituatie nog voldoet. Eventueel moeten in het kader van nieuwbouw aanvullende maatregelen worden getroffen.*

Ten aanzien van het aspect zelfredzaamheid adviseert Veiligheidsregio Groningen:

- *gevoelige functies (zoals kinderdagverblijf) voor de 'bedrijfswoningen' uit te sluiten in de planregels.*
- *de gebruikers bij een ramp te alarmeren via calamiteitenzenders, NL-Alert, geluidswagens, social media enz.*